

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 273

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3. tel. 286
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 28. novembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Finci zavrnili sovjetsko noto

Svoje čete bi umaknili z meje samo, ako bi storila isto tudi Sovjetska unija — O incidentu predlagajo mešano preiskavo — Položaj postaja vedno bolj napet in tudi spopad ni več izključen

Sistematična sovjetska kampanja

LONDON, 28. nov. Exchange Telegraph. Po soglasnih poročilih tako iz Moskve kakor iz Helsinkov, se napetost med sovjetsko Rusijo in Finsko še dalje stopnjuje. Sovjetska vlada je v svoji noti, poslani finski vladi, zahtevala med drugim tudi, da umakne svoje čete na razdaljo 25 km od sovjetske meje. Tak umik bi pomenil dejansko izpraznitev vseh prvih utrjenih postojank, ki jih je Finska v zadnjem času zgradila na svoji meji proti sovjetom, katerih čete bi potem mogle nemoteno vkorakati na Finsko. Take zahteve Finska pod nobenim pogojem ne more sprejeti. Sovjetski tisk in radio nadaljuje vedno ostrejšo kampanjo proti Finski in posebno vladi. Mimo tega je za sovjetske namene več ko značilno, da se sklicujejo po vsej Sovjetski uniji zborovanja delavcev, na katerih se slika položaj kot nevarnost finskega napada in se sprejemajo zadevne resolucije, v katerih se vlada poziva, naj zaščiti sovjetske interese in se upre »finskim provokacijam«. S tem se uvala med Sovjetsko unijo in Finsko živčna vojna, ki je na las podobna onim, ki smo jih doživeli v Evropi v zadnjih dveh letih v več izdajah.

MOSKVA, 28. nov. DNB. Moskovski radio je objavil sinoči članek, ki ga je predvčerajšnjim natisnila »Pravda« in v katerem je ostro napadla predsednika finske vlade Kajandra. Oddaja se je izvršila v finščini. To je bila prva emisija moskovskega radia v finščini.

Finski odgovor na sovjetsko noto

MOSKVA, 28. nov. Havas. Finski poslanik Koiskinen je izročil v pretekli noči komisariatu za zunanje zadeve odgovor svoje vlade na sovjetsko noto.

HELSINKI, 28. nov. Reuter. Finska vlada je zavrnila ruski protest. V odgo-

voru pravi, da je preiskava pokazala, da se s finske strani ni streljalo, marveč se je slišalo več topovskih streliv le z ruske strani. Finska vlada bo odpoklicala čete z meje le, če to stori tudi ruska vlada.

Sovjeti pripravljajo direktno akcijo

MOSKVA, 28. nov. Reuter. Sovjetski radio je včeraj zjutraj yačel pozivati finski narod, naj vrže svojo vlado, če hoče, da bo ušel usodi, ki je zadela Poljsko. Tudi novinarji v Moskvi mislijo, da bo Rusija začela z direktno akcijo proti Fin-

o incidentu razpravlja mešana finsko-ruska komisija, ki je že itak sestavljena. Finska vlada zanika, da se je streljalo s finske strani, pač pa poudarja »možnost nesrečnega slučaja na ruski strani«.

WASHINGTON, 28. nov. Express. V Washingtonu vzbuja najnovejša sovjetska kampanja proti Finski veliko zaskrbljenost. V vladnih krogih prevladuje mnenje, da hočejo sovjeti Finsko izzvati in jo potem napasti.

Italija demobilizira

RIM, 28. nov. Havas. Italijanska vlada je izdala več odredb, ki pomenijo ukinitve ukrepov, ki so bili storjeni ob začetku nove evropske vojne. Na podlagi teh odredb se vrača Italija še bolj v normalno mirovno stanje. S 1. decembrom bo razen tega poslanih domov tudi 300.000 rezervistov, ki so bili doslej pod orožjem.

Incident so si v Moskvi izmislili

HELSINKI, 28. nov. Exchange Telegraph. Sovjetska poročila o incidentu na sovjetsko-finski meji v Kareliji navajajo, da je bilo zaradi finskega obstreljevanja sovjetskih čet ubitih četrto rdečih vojakov, med njimi en častnik, ranjenih pa devet, med njimi dva častnika. S finske strani se pa še dalje najodločneje izjavlja, da incidenta sploh ni bilo in so si ga sovjeti gladko izmislili, da bi poostriili medsebojno napetost in mogli staviti nasproti Finski nove zahteve. Pač pa je resnica, da so rdeče čete že ponovno prekorabile finsko mejo in pričele stre-

ljati na finske patrulje. Tudi sovjetska letala so ponovno preletela finsko mejo.

HELSINKI, 28. nov. Havas. Predsednik vrhovnega obrambnega odbora, maršal Manerhajm, je ob vrnitvi z inspekcije šele iz listov izvedel za sovjetske trditve o obmejnem incidentu in o sovjetski noti. Maršal je izjavil, da je vsa zadeva pomota. Finsko lahko topništvo je oddaljeno od sovjetske meje 20 km, težko pa celo 50 km. Mimo tega so bili finški vojniki prav v času, ko se navaja incident, zbrani pri poljskih mašah, ker je bila nedelja.

Nemško posredovanje za sporazum

STOCKHOLM, 28. nov. Kakor se izve, je Nemčija vložila pri finski in sovjetski vladi demarš, v kateri jima priporoča, naj skleneta čimprej sporazum in odstranita vsa dosedanja nesoglasja. Finski odgovor na sovjetsko noto, ki je bil sinoči formuliran, predlaga, naj sovjetska vlada pristane na imenovanje posebne ko-

misije, ki bi preiskala zadevo obmejnega incidenta, pri katerem se je po sovjetskih trditvah uporabljalo tudi topništvo. Kljub vsej napetosti pa v Helsinkih ne mislijo na neposredno nevarnost za mir. Zatrjuje se tudi, da sovjetska nota nima ultimativnega značaja.

Chamberlainov sen je nevaren

PARIZ, 28. novembra. Havas. Glavni urednik lista »Petit Parisien« posveča Chamberlainovemu nedeljskemu govoru daljši članek in pravi o njegovi zamisli »nove Evrope« to-le: Chamberlain bi hotel, da zavlada v Evropi nov duh, da se ustvari Evropa, v kateri bi se oboroževanje polagoma zmanjševalo in v kateri bi bil ustanovljen takšen organizem, ki bi mogel voditi razvoj Evrope. Chamberlain, vedno plemenit, upa, da bo tudi z

novim duhom prežeta Nemčija med narodi, ki bodo sodelovali na tej obnovi Evrope. Chamberlain kljub grenkim razočaranjem v teku 25 let ne izgublja upanja, da se bo Nemčija obnovila in preročila. To je tudi sen majorja Attleeja, šefa opozicije v angleškem parlamentu. Toda to je nevaren sen, piše glavni urednik »Petit Parisien«, in mi si dovoljujemo opozoriti na to svoje zaveznike.

Boj za romunski petrolej

BUKAREŠTA, 28. nov. Reuter. Italija bo začela konkurirati Nemčiji v vojni dobavah in vojni ladjah v zameno za romunsko žito in petrolej. Italija je pripravljena v najkrajšem času zgraditi romunsko pomorsko floto in tudi drugače opremiti romunsko vojsko z vojnimi materialom.

BUKAREŠTA, 28. nov. Exchange Te-

legraph. Iz dobro poučenih virov se izve, da se bodo trgovinska pogajanja med Nemčijo in Romunijo, ki so bila nedavno prekinjena, v kratkem zopet obnovila. Nova romunska vlada je dala že dovoljenje za izvoz za 120.000 funtov šterlingov petroleja na Slovaško, ki ga bo pa plačala z dobavo municije.

Grozote neizprosne pomorske vojne

Dramatičen boj angleške pomožne bojne ladje »Rawalpindi« z dvema nemškima križarkama — Angleška ladja potopljena in mornarji skoraj vsi mrtvi — Nove žrtve min in torpedov

LONDON, 28. nov. Reuter. Angleške ladje zasedujejo nemško križarko »Deutschland«, ki beži po vihnem Severnem morju v smeri Islanda. »Deutschland« je potopila v pomožno vojno ladjo preurejeni angleški parnik »Rawalpindi«, ki je imel 16.697 ton. Med križarko »Deutschland« in »Rawalpindijem« se je razvila velika pomorska bitka, pri kateri je začel »Rawalpindi« goreti. Nemška križarka je popolnoma uničila angleško pomožno vojno ladjo, razstrelila vse topove in razrušila ladijin krov. Bitka se je bila ob južni islandski obali. Na angleškem parniku je bilo 260 žrtev. Število angleških mornarjev, ki so se v prvih treh mesecih vojne utopili, znaša okoli 1800.

LONDON, 28. nov. Reuter. Admiralteta javlja: Nemška križarka »Deutschland« in še neka druga nemška vojna ladja sta potopili angleško pomožno vojno ladjo »Rawalpindi« ob južni islandski obali v nedeljo ob pol treh popoldne. Bitka je trajala na razdaljo skoro 10 km dobre pol ure. Izmed 300 častnikov in mornarjev z »Rawalpindija« jih je rešila neka angleška križarka 11, 30 pa druga nemška vojna ladja. Vsi ostali so bili ubiti na popolnoma razdejanem »Rawalpindiju«, ali pa so se utopili. Prva salva z 11-colskimi nemškimi topovi je popolnoma razdejala radijske oddajne naprave »Rawalpindija«. Angleška pomožna vojna ladja pa se je s svojimi 6-colskimi topovi borila, dokler ni bil zadnji top raz-

bit. Po polurni bitki, v kateri sta imeli obe nemški ladji veliko premoč, se je »Rawalpindi« v plamenih potopil. Angleška križarka, ki mu je prišla na pomoč, je zasledovala »Deutschland«, ki pa se je v viharju in v noči izgubila.

LONDON, 28. nov. Reuter. Angleška potniška ladja »Western Grange« je bila sredi Atlantika torpedirana. Neki 4700-tonski parnik so angleške vojne ladje zajele ter prepeljale v neko angleško luko.

AMSTERDAM, 28. nov. Nedcorr. Holandska je izgubila v enem tednu že drugo veliko potniško ladjo. Včeraj je v ustju Tenze naletela na mino 9000-tonska potniška ladja »Spandau«. Štirje mornarji so mrtvi.

MARŠAL VOROŠILOV

ki, ker je v zadnjih 24 urah preveč vplivala na ruske množice, da bi bilo mogoče sprejeti kompromisno rešitev. Finska vlada je v svojem odgovoru, ki je še bolj razjezil sovjetsko, odklonila ruske zahteve, da odpokliče svoje čete 25 km od meje severno od Leningrada. Finski poslanik v Moskvi je ob izročitvi odgovora Molotovu dejal, da Finska tam, kjer trdi Rusija, da so Finci streljali, sploh nima artilerije. Informirani krogi pravijo, da bosta Stalin in Molotov finski odgovor vzela za dokaz, da hoče Finska napasti Rusijo. V Helsinkih trdijo, da je finska vlada v odgovoru predložila, naj

Maribor, 28. nov.

Odkar se je pričela meseca septembra nova evropska vojna, je postala naša južna sosedna kraljevina Italija predmet mnogih ugibanj in napovedi. V svetovnem tisku smo mogli čitati vse polno poročil in mnenj, ki so zmedo vprašanja italijanske orientacije le še bolj komplirali. Vendar so bila vsaj do neke mere upravičena, ker so se naslanjala na temelje politike fašističnega Rima zadnjih let. Kdor pa je поблиže poznal Italijo in njene tendence, je moral že od vsega začetka videti, da vodi skrajno realistično politiko, katere končni cilji so le lastni narodni in državni interesi. V okviru teh interesov je seveda mogoče najrazličnejše taktiziranje in kombiniranje, toda nazadnje ostane vendarle samo tisto, kar je konkretno.

Izhajajoč iz tega dejstva in znanega izkustva, da je bila italijanska diplomacija vedno na višku svojih nalog, je bilo zelo malo verjetno, da bi se fašistični Rim odločil za kakršno koli pustolovščino, posebno še, ako ne bi bila namenjena konkretnim in direktnim italijanskim ciljem. Staro geslo »Italia farà da sé!« — Italija bo delala zase — ki se je uveljavilo še v vsakem odločilnem trenutku, je dobilo vidnega izraza tudi sedaj. Italija je razglasila že takoj ob začetku nemško-poljskega konflikta, da ne namerava sama s svoje strani podvzeti nobene iniciative. Z drugimi besedami povedano je to pomenilo, da se v sedanjo vojno ne namerava vmešati, ampak bo ostala nevtralna. Ne nevtralna v obliki nezanimanja, kakor mnoge druge, manjše države, ampak v smislu oboroženega čuvanja svojih lastnih narodnih in državnih interesov. Šele v trenutku, ko bi vojni razvoj te njene interese ogrozil, bi bila pripravljena preiti iz pasivnega v aktivno stanje in zastaviti svoje sile tam, kjer bi ji velevala lastna dolžnost.

Danes je že nedvomno jasno, da na aktivno vojno pomoč Italije v tej vojni nihče ne more računati. Prav tako jasno je pa tudi, da je politika fašističnega Rima ostala dosledna ne le v izključnem varovanju italijanskih interesov, ampak tudi v neizprososti boja proti komunizmu. Na tem boju je bil zgrajen najtrdnjši in pravi temelj Mussolinijevega fašizma. V njegovem imenu se je družila z vsemi, ki so izpovedovali enaka načela in dokler so jih izpovedovali. V njegovem imenu se je pa vmešala tudi v špansko državljansko vojno in žrtvovala za zmago nacionalistov ogromne moralne in stvarne dobrine. S tem je onemogočila, da bi se komunizem v kakršni koli obliki zasidral na starem, klasičnem evropskem zahodu. In čuvanje tega klasičnega evropskega zahoda in njegove kulture je najnotrajnejše bistvo prejšnje, sedanje in bodoče Italije. V tem čuti tudi svoje moralno in zgodovinsko poslanstvo. Zanj bi edino bila pripravljena stopiti iz oborožene nevtralnosti v aktivno vojno akcijo. Računajoč z možnostjo take potrebe v nadaljnjem razvoju evropskih dogodkov, je tudi njena nevtralnost oborožena, ali kakor je dejal Mussolini »s puško ob nogi«. Kako daleč sega njena pripravljenost v tem oziru, nam je pa konkretno povedal Virginio Gayda v »Giornale d'Italia« z izjavo, »da Italija boljševizmu nikoli ne bo dovolila, da bi prestopil Karpat«. To se pravi, da ga ne bo pustila niti v Podonavje niti na Balkan.

Zanimanje, ki ga kaže Italija v teh dneh za Podonavje in Balkan, izvira torej predvsem iz odločne volje, zastaviti boljševizmu pot nadaljnega prodiranja v Evropo. To stališče jo zbližuje z vsemi podonavsko-balkanskimi državami, katerih interesi so v tem oziru identični z italijanskimi. Zbližuje jo pa tudi z zahodnimi velesilami, posebno sedanjo Francijo, ki je napovedala domačemu, francoskemu komunizmu neizprosno boj do popolnega iztrebljenja. V kolikor je fašistična Italija še vedno v opoziciji proti Angliji in Franciji, je zaradi odpora proti vsaki hegemoniji v Evropi in posebej v Sredozemlju. Njeno stališče je popolna enakopravnost evropskih velesil, v katerih družbi more igrati Italija popolnoma enako in enakopravno vlogo z Veliko Britanijo in Francijo. To pomeni, da mora dobiti svojo besedo pri reševanju vseh problemov, ki tičejo sedanjosti in

Pričetek poostrene blokade odgoden

Odredbo o poostitvi je podpisal kralj Jurij včeraj in je bila danes objavljena — Postopek pri kontroli — Izjava ministra Pernota — Odgovor nemške uradne agencije

LONDON, 28. nov. Reuter. Ni. Vel. kralj Jurij VI. je podpisal na predlog pristojnih ministrov odredbo o represalijah, ki jih razglasa velikobritanska vlada v boju proti nemškim minam. Odredba je bila danes uradno objavljena.

LONDON, 28. nov. Reuter. Blokada nemškega izvoza se ne prične že danes, ker sta Anglija in Francija sklenili, da omogočita nevtralcem, da v nekaj dneh uredijo svoje zadevne posle, preden se blokada začne.

PARIZ, 28. nov. Havas. Ukrepi zaveznikov za kontrolo nemškega izvoza bodo prisilili vse nevtralne države, da se bodo morale podvreči angleško-francoski kontroli. Lastnikom ladij se priporoča, da ukažejo kapitanom, naj se ustavljajo v francoskih kontrolnih bazah v Dunkerqueu, Le Havreu, Marseilleu, Oranu in v britskih kontrolnih pristaniščih Weymouthu, Malti, Haifi, Gibraltarju und Port Seidu. Ladjam, ki se ne bodo pokorile, bo smer njih vožnje spremenjena. Postopek kontrole bo v najkrajšem času izveden, da se ladje ne bodo predolgo zadrževale. Blago, ki bo iztovorjeno po francoskih pristaniščih kot material sovražnega izvora, bo postavljeno pod posebno stražo. Tam bo ostalo do konca vojne. Ministrstvo blokade bo izplačalo tudi odškodnino, kadar jo bo soglasno določil odbor za poblijanje kontrabande.

PARIZ, 28. nov. Havas. Minister za

blokado Pernot je med drugim dejal, da so francoska mornariška oblastva dobila strog nalog, pri pomorski kontroli paziti tudi na interese nevtralnih držav. Res nevtralne države imajo popolno svobodo plovbe. Za prevozno blago je treba imeti točno označbo, od kod je. Novi ukrepi bodo prizadejali le sovražnika in njegov izvoz, kar je povsem pravilno, če se pomisli, kakšne ukrepe je izvedel sovražnik na morju. Ponavljam, da je embargo za nemški izvoz samo posledica ukrepov, ki jih je Nemčija v zadnjih dneh izvedla na morju. Tako so delali zavezniki tudi l. 1915. in 1917. Ne-prijetnost, ki jo imajo s tem nevtralne države, je naravnost majhna, če pomislimo, koliko bodo zavezniki storili za svobodo sveta, če mu bodo nevtralci v vsakem pogledu pomagali.

BERLIN, 28. nov. DNB. Nemška diplomatska politična korespondenca komentira angleško izjavo o neomejeni blokadi in piše, da bi hotela Anglija vztrajati v popolni blokadi toliko časa, da bi Nemčijo sestradala in da bi izbruhnila v njej epidemije. Anglezem je tedaj vseeno, če bodo trpele tudi nemške žene in deca. Anglija dela to le zato, ker se ji ni posrečilo, da bi našla obrambna sredstva proti nemškemu orožju, ki ograža njene obale. Nevtralne države pa hočejo prisiliti, da so dolžne, zavzeti proti angleškim ukrepom dobrohotno stališče v interesu skorajšnjega konca vojne.

Oster švedski protest v Berlinu

STOCKHOLM, 28. nov. Reuter. Švedska vlada je v Berlinu ostro protestirala proti polaganju min v švedskih teritorialnih vodah. V protestni noti navaja, da je to početje resna kršitev švedske suverene posesti.

STOCKHOLM, 28. nov. Reuter. Tekom včerajšnjega dne je bil ustavljen ves pomorski promet med Vzhodnim morjem in Oeresundom, ker je s položitvijo novih nemških min vhod v Oeresund zožen od treh na dve milj. Mornarji se upirajo in nočejo na tako ozki poti

vršiti svoje službe, ker se boje tudi plavajočih min. Zaradi tega leži v pristanišču Trelleborg in Malmu veliko število ladij, ki ne morejo odpluti, pa tudi ostala pristanišča so prenapolnjena z ladjami. Švedska pomorska plovba in trgovina bo zaradi tega trpela velike izgube. Izdana je bila odredba, da je treba takoj prijeti loviti plavajoče mine. Včeraj so pa ustavili promet tudi na danski strani Oeresunda, ker so se tudi tam pojavile plavajoče mine.

Vojna ne bo več dolgo trajala?

ATENE, 28. nov. Stefani. Na banketu, ki so ga priredili trgovci, je predsednik grške vlade Metaxas govoril o svetovnem položaju in dejal, da vojna ne bo več dolgo trajala. Države, ki so politično in vojaško nevtralne, pa ne morejo ohraniti gospodarske nevtralnosti. Grčija ima prijateljske odnose z vsemi sosedmi, posebno pa še zdaj z Italijo.

Nove mobilizacijske odredbe v Belgiji

BRUSELJ, 28. nov. Havas. Belgijska vlada je preklicala vse vojaške dopuste in mobilizirala vsa motorna vozila.

MANIFESTACIJA URADNEGA WASHINGTONA.

WASHINGTON, 28. nov. Havas. Izjava Cordella Hulla, ki je v glavnem odobril misli iz Chamberlainovega govora, se smatrajo za veliko politično in diplomatsko važnost. Je to neke vrste manifestacija uradnega Washingtona.

AMERIŠKI PROTEST NA JAPONSKEM TOKIO, 28. nov. Domei. USA so vložile pri zunanjem ministru 300 protestov zaradi kršenja pravic ameriških državljanov po Japoncih na Kitajskem.

NAGRADE ZA MIR NE BO

OSLO, 28. nov. Letošnja Nobelova nagrada za mir ne bo podeljena nikomur, ker ni pravih kandidatov.

bodočnost Evrope, tako srednje kakor zahodne in posebej še južne. Od tod nam postanejo razumljive tudi že ponovno naglašene besede italijanskih državnikov in časnikaarjev, da se Italija ne bo odrekla svojih pravic do besede pri urejevanju našega kontinenta po koncu sedanje vojne.

Stališče, ki ga je zavzela Italija, je

Domači zapiski

V pričakovanju dogodkov

Predsednik vlade Cvetković je imel včeraj daljši razgovor z dr. Korošcem. Popoldne je bil sprejet v avdienci pri knezu namestniku Pavlu. Danes so se vrnili v Beograd vsi ministri, z njimi tudi podpredsednik vlade dr. Maček. Vlada bo imela sejo, na kateri bodo poleg resornih zadev razpravljali tudi o notranjopolitičnih vprašanjih.

Politika koalicijske vlade

Moč sedanje vlade je zelo velika. Ta moč je pa predvsem odvisna od edinstvene politike vlade narodnega sporazuma. Za državo in narod je bistveno, da vodi koalicijska vlada enotno državno in narodno politiko. Če je kaka vlada koalicijska, je njena dolžnost, da svojo aktivnost in napor usmeri v enotno sodelovanje, v katerega duhu je kombinirani tudi bil sestavljen. Vlada Cvetković je kombinacijska vlada, ima pa eno politiko. Ta politika je ljudstvu jasna in narodi pričakujejo, da se bo končno ventno in povsod tudi izvajala, piše »Dejlo«, glasilo pravosodnega ministra dr. Markovića.

Politični zakoni in svoboda politične opredelitve

Minister dr. Cubrilović je po svoji zborovanjih v Srbiji izjavil novinarjem med drugim: Imel sem toliko korajžev, da sem v imenu vlade narodnega sporazuma zagotovil narodu, da bo s političnimi zakoni, ki jih vlada pripravlja, zagotovljena popolna svoboda na ta način, da bodo upravne oblasti pozvane, naj izvršujejo zakon, narod pa puste, da se svobodno in neovirano politično opredeljuje, kakor je to bila že stara tradicija srbskega naroda.

Program Narodne radikalne stranke

Staroradikalci Ace Stanojevića so predložili notranjemu ministru svojo stranko v odobritev. Program Narodne radikalne stranke vsebuje med drugim strogo monarhistično načelo pod vodstvom Karagjorgjevičev, edinstvo državo Hrvatom in Slovencev. Skupno morajo biti naj bi ti uredili z ustavo, ki jo sprejme skupščina, izvoljena v popolnoma svobodnih, tajnih volitvah. Država mora biti tako organizirana, da bodo v njenem okviru zgrajene manjše in širše samouprave, da bo ljudstvo samo upravljalo svoje krajevne in pokrajinske zadeve.

Sokci in Bunjevci, a Hrvati

Na velikem zborovanju v Somboru sta govorila ministra dr. Smoljan in dr. Torbar. Prvi je med drugim dejal: Prišli smo, da povemo, kako se brigamo za vse Hrvate, pa naj bodo kjer koli. Vse Sokci in Bunjevci, ali ste Hrvati. Ne sem šel med vas, mi je dr. Maček dejal: »Pozdravi mi moje drage Bunjevce in jim reci, da bo prišel čas, ko bodo tudi strške stolčke, da ministrujemo, nego da izvedemo načela knetskega gibanja. Narodni poslanec dr. Grga Vuković je govoril tudi v madžarsčini in navzoči Madžari so burno vzklikali: »Ejlen dr. Maček!«

Dr. Maček o sokolstvu

Predstavniki Sokola kraljevine Jugoslavije so obiskali dr. Mačka in mu pokazali položaj Sokola v vsej državi in Hrvatski. Dr. Maček je izjavil, da je nasprotnik vsakršnega nasilja in da se bo v banovini Hrvatski spoštovala polna zakonitost. Proti sokolstvu ne bodo uvedeni nikaki posebni ukrepi.

100.000 neborcev iz boljših hiš
Posebna anketa je ugotovila, da je v Beogradu velik odstotek meščanov iz boljših hiš, ki so prosti vojaške službe in proglašeni zaradi srčne napake za neborce. Kmeta, ki bi bolehal na tej napaki, stroga revizija takšnih »nesposobnih« bi pa razkrila 100.000 sposobnih za vojne, piše »Nova Riječ«.

SKLICANJE FRANCOSKEGA PARLAMENTA

PARIZ, 28. nov. Havas. Za četrtek je sklican francoski parlament, ki bo sklepal o razširitvi pooblastil vladi, ker v četrtek potečejo Daladierju pooblastila.

ZELEZNIŠKA NESREČA V NEMČIJI

FRANKFURT, 28. nov. Reuter. Potniški in tovorni vlak sta trčila, 11 je mrtvih in 18 ranjenih, od teh 5 težko.

NAGGYAR ZOPET V MOSKVI

MOSKVA, 28. novembra. Havas. Francoski veleposlanik Naggyar se je vrnil sem in prevzel svoje posle. Naggyar je bil tri mesece na dopustu in se je vrnil iz Francije čez Turčijo.

POMORSKA NESREČA V SREDNEM ZEMLJU

JERUZALEM, 28. novembra. Havas. Mornarji iz Tel Aviva so rešili sedem članov posadke neke ladje, ki je prišla iz Egipta in se ob palestinski obali potopila.

Borza. Curih, 28. nov. Devize. Beograd 10, Pariz 9.90, London 17.47, Newyork 446, Bruselj 73.75, Milano 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.37, Kopenhagen 86.10, Helsinki 9.02%, Buenos Aires 103%.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in malo vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 10.3, danes najnižja 0.6, opoldne 13.4.

sedanjo vojno zelo poenostavilo in omogočilo evropskemu jugovzhodu in Sredozemlju, da ohrani svojo nevtralnost in ostane izven vojnih grozot. Omogočilo je pa tudi Veliki Britaniji in Franciji mir in varnost za hrbtno ter neoviran in nezmanjšan promet od Gibraltarja do Sueza.

-r.

Novice

Težak položaj podeželskega drž. uradnika

Val draginje je zajel tudi podeželje. Cene raznim pridelkom, kakor tudi cene drugim življenjskim potrebščinam rastejo dan za dnem. Da ne omenjamo onih predmetov, ki jih podeželski trgovci sploh nimajo več.

Pri vseh teh raznih spremembah je najbolj prizadet državni uradnik na deželi, ki s svojo skromno plačo, ki v nobenem oziru ne dosega eksistenčnega minimuma, ne more dihati.

Vzemimo položaj učitelja-pripravnika na deželi, ki ima 912.75 din mesečne plače. Dnevno plača za hrano v gostilni če, ali privatno, če jo kje dobi, 21 din, to znaša mesečno 630 din. Opremljena soba ga stane 120 din, pranje perila 50 din. redni izdatki za članarine in druge potrebe 100 din, kar zneske skupno 900 din, torej mu ostane od plače 12.75 din. Pri tem pa je treba misliti, da je mnogo učiteljev, ki že nad 3 ali pa celo 4 leta čakajo na prevedbo. Tako živijo učitelji-pripravniki samci, kako pa živijo oni, ki so poročeni, o tem se sploh ne da razpravljati.

V splošnem pa je za državnega uradnika položaj tako slab, da si ga sploh ne more predstavljati oni, ki v njegov položaj nima vpogleda. Državni uradnik, ki ima otroke za srednjo šolo, svojih

otrok sploh ne more studirati, ker je v mestih stanovanje in prehrana zelo draga in ne zmore pri svoji plači tako velikih žrtev.

Čitamo skoraj dan za dnem, da so razna podjetja povišala plače svojim namoščencem, le državni uradnik ima še iste plače kakor l. 1937. Že takrat so bile te plače pod življenjskim minimumom, kaj šele sedaj, ko so cene življenjskih

skim in drugim za življenje nujno potrebnim dobrinam porastle za 20 do 30 odst. Borba raznih stanovskih organizacij za zvišanje plač državnim uslužbencom so popolnoma upravičene in v tej borbi bi morale pomagati tudi druge gospodarske, kulturne in sorodne organizacije, ker če bo uradnik dobro situiran, bodo od tega imeli koristi vsi.

Zahteve Kmetijske zbornice

Na seji Kmetijske zbornice v Ljubljani so bile sprejete resolucije, ki obravnavajo naša javna dela, zaščito kmetijske posesti in kmetisko prosveto. Javna dela naj se ne drobijo preveč. Dotacije naj bodo tolikšne, da se bodo začela dela lahko končala. Kmetijske občine naj posvečajo regulacijskim in melioracijskim delom več pažnje. Vsakoletne povodnji namreč vedno bolj ogrožajo kmetisko posest, ki jo je treba obvarovati katastrofalnega razdejanja vodnega elementa. Za vsa regulacijska in melioracijska dela v Sloveniji v bodočem desetletju bi potrebovali okoli 217 milijonov din. Krajevne vodne zadržuge naj skrbijo za vzdrževanje obstoječih vodnih zgradb, da ne bodo prepuščene razpadanju. Zelo

važna in značilna je zahteva, da naj se popolnoma prepreči prehajanje kmetijske zemlje v nekmetske roke. Vsako prodajo kmetijske posesti naj odobri posebna komisija, v kateri mora biti tudi kmet zastopan. Da se omogoči razvoj kmetijskega stanu, je treba spraviti v sklad cene predmetov, ki jih kmet kupuje s cenami pridelkov, ki jih kmet prodaja. Kmetiska prosveta se mora poglobiti med našim podeželskim ljudstvom. Zato je treba uvesti smotnejši pouk v raznih kmetijskih panogah. Kmetijstvo naj postane v naših šolah redni učni predmet s posebnim učnim načrtom. Kmetijska zbornica zahteva, da se drž. nižja gozdarska šola v Mariboru zopet otvori.

Nova uprava Pokojninskega zavoda

V nedeljo je bil v Ljubljani izredni občni zbor Pokojninskega zavoda, na katerem so poleg domačih problemov razpravljali tudi o odcepitvi dalmatinskega ozemlja od Pokojninskega zavoda. Do odcepitve še ni prišlo, ker se ni izšla uredba o parcelaciji dosezanega ozemlja ljubljanskega Pokojninskega zavoda. Razmišljali so tudi o razširitvi pokojninskega zavarovanja na trgovske pomočnike, ki so v bistvu tudi nameščenci. Nato je bil izvoljen naslednji upravni odbor: Iz delodajalske skupine: Ivan Av-

senjak, dr. Bogdan Žužek, dr. Mirko Božič, dr. Maks Obersnel, Franc Jeglič, dr. Edo Bulat in Ferdo Pinter za primer odcepitve Dalmacije. Iz delojemalske skupine so v upravnem odboru: Ivan Tavčar, Franc Vrevc, Feliks Čop, Jože Lekar, Tomo Trop, N. Klarič in Ervin Repovž za primer odcepitve Dalmacije. V razsodišču so: dr. Dermastia, dr. Lipold, Anton Štempihar in Janko Češnovar. Računska preglednika sta Karl Čuč in St. Beder.

Celje

c Mestno gledališče. Danes zvečer uprizorijo člani ljubljanskega Narodnega gledališča v režiji g. Vala Bratine Bevkovo komedijo „Partija šaha“. Valo Bratina, ki je Celjanom znan še iz svojega delovanja v Mestnem gledališču v Celju, bo ta večer proslavil v našem gledališču 25 letnico svojega gledališkega udejstvovanja. Predstava bo izven abonmaja.

c Razstava celjskih slikarjev. Celjska slikarica ga. Vera Pristovškova ter slikarji gg. Albert Sirk, Cvetko Ščuka, Miroslav Modic in Mehle, bodo priredili od 17. do 26. decembra v dvorani Mestne hranilnice božično razstavo svojih del.

c Usnje se je v Celju podražilo za 30 odst.

c „Večernik“ se prodaja odslej tudi v trgovini g. Suše na Krekovi cesti v bližini Samčevega mosta.

Maistrovi borci v Slovenski Bistrici

Preteklo nedeljo popoldne je bil v Slovenski Bistrici ustanovni občni zbor Zveze Maistrovih borcev. Otvoril ga je predsednik pripravljalnega odbora g. Drago Fric, ki je pozdravil zastopnike trške občine, kakor podžupana Slovenske Bistrice, zastopnika komandanta tamkajšnjega kraja ter ostale zastopnike raznih oblastev in društev. V imenu zveze pa je pozdravil zborovalce I. podpredsednik Joško Malenšek.

Po izvršenih formalnostih je bil izvoljen naslednji odbor: za predsednika dr. Fran Muhič, starešina okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici; za podpredsednika Drago Fric, za tajnika Franjo Lorber, za blaginika Ivan Kmetec.

Prekmurski drobiž

Propaganda za lendavsko vino. Sreski kmetijski odbor v Dolnji Lendavi pripravljata za pomlad v Lendavi kongres vinogradnikov iz cele Slovenije. V zvezi s kongresom bo organiziral kmetijski odbor v Lendavi tudi sresko vinarsko razstavo. Ker vlada v ostali Sloveniji večinoma prepričanje, da rase v Prekmurju le šmarnica, poziva odbor prekmurske vinogradnike, da razstavijo ob tej priliki svoja dobra vina. Najboljša vina bodo tudi primerno nagradjena. Po podatkih odbora je bila letošnja vinska letina kvalitetnejša od lanske, dasi je po količini zaostajala od 30—40 odst. Mošči so imeli 3—4 odst. več sladkorja kot lani in sicer mešane vrste 16.5—19.5 odst. izbrane vrste 19—22.5 odst. in celo do 23.5 odst. sladkorja, kar je za lendavske gorice zelo ugoden rezultat.

Črenšovska občina se je preselila iz dosedanjih prostorov v „Našem domu“ v poslopje trgovine Kocet. Povod preselitve je zvišanje najemnine v „Našem domu“ na katero občinska uprava ni pristala ter se je raje preselila v cenejše prostore. Uspeh prekm. učiteljstva. Na intervencijo sekcije JUU v Ljubljani je banska uprava mesta v soboškem okraju zasedla. Kr. banska uprava je tozadevni predlog poslala ministrstvu v proučevanje. S tem upa prekmursko učiteljstvo, ki se je v svoji organizaciji stalno borilo za primerno upoštevjanje Prekmurja tudi v šolstvu, da bo tudi to vprašanje rešeno, obenem pa tudi, da bodo prišle še druge njegove zahteve na vrsto.

Ustanovni občni zbor so obiskali predsednik zveze Julij Guštin, podpolkovnik Cvirm ter polkovnik Grizolt.

c Cene živlom se tudi na vaseh vedno višajo. Vsak dan se podraži ena ali druga stvar.

c Banovinska cesta Pragersko—Slovenska Bistrica je tako nasipana s kamenjem, da je vožnja s kolesom malone nemogoča.

c Premogovnik v Majšpergu bi se moral povečati! Rudnik v Majšpergu, ki je last g. Mašja, je v polnem obratu. Zaposlenih je precej delavcev, vendar premalo za velik izvoz premoga. Rudnik ima komaj dva vozička za prevoz premoga, tako da bi morali delavci malone nositi premog v košarah.

c Močan veter besni že dva dni nad Pragerskim in okolico. Mnogim posestnikom v okoliških vaseh je zmetal opeko raz streh stanovanjskih hiš in jim napravil precej škode.

c Polovična voznina je dovoljena udeležencem slovesnega odkritja kraljevega spomenika v Sevnici dne 1. decembra.

c Tudi Prizad bo interveniral proti previsokim cenam, tako je bilo sklenjeno na občnem zboru v Beogradu. Prizadova intervencija ima nalogo regulirati cene na našem tržišču.

Dva požara v Prekmurju

V nedeljo popoldne je zgorelo gospodarsko poslopje pristave »Jezere«, ki se nahaja približno 1 km izven vasi Rakičan pri Murški Soboti. Pristava je last veleposestva grofice St. Julien-Wallsee. Požar je nastal že popoldne ob 1. uri, ko so se vneli koruzni storži, ki so se nahajali v kuhinji za svinje, nahajajoči se v istem poslopiju. Zanetile so jih najbrže iskre iz dimnika. Od tod se je požar razširil polagoma po celem poslopiju ter zajel goveji hlev, v katerem se je nahajalo okrog 40 glav živine. Nad hlevom je bilo nad tri vagone živinske krme. Vendar se je posrečilo nekaterim grofovskim uslužbencom rešiti živino še v zadnjem trenutku. Ker leži pristava na samoti ter požar dolgo ni prodril iz poslopja, so prišli gasilci šele, ko se je že popolnoma razmahnil. Domači gasilci, ki so prispeli prvi, radi pomanjkljivega gasilskega orodja dolgo niso mogli stopiti v akcijo. Nato je zmanjkalo vode v plitvem vodnjaku pristave. Pomanjkanje vode je na-

gajalo tudi soboškim gasilcem, ki so prišli kmalu za domačini. Vse prizadevanje se je tako moralo omejiti le na lokalizacijo požara, da ne bi zajel sosednjih poslopij in skladovnic slame. Kljub precejšnjem vetru ob začetku požara se ta ni razširil dalje. Gorelo pa je vse do večera ter je zgorela vsa krma in leseni deli poslopja, tako da so ostali le gohi zidovi. Škoda je precejšnja in je delno krita z zavarovalnino.

POŽAR V SOBOŠKI TRGOVINI

Ponoči med petkom in soboto je nastal v trgovskem lokalnem Nabavljalnem združenju državnih nameščencev v Soboti požar, ki se pa k sreči ni razširil. Zgorelo je raznega blaga v vrednosti 15.000 din. Sreča v nesreči je, da se ni razširil požar do skladišča petroleja, ki se je nahajalo v bližini. Ker je bil lokal popolnoma zaprt, nihče ni opazil požara, dokler zjutraj niso prišli odpret prodajalci. Škoda je krita z zavarovalnino.

Občutno pomanjkanje petroleja na deželi

Naši kmetijski domovi so sedaj v temi. Zvečer, komaj lega mrak na zemljo, je vse delo že opravljeno in v kmetijskih domovih postane tiho in mrtvo.

Petroleja ni, tako tožijo naši kmetje, tožijo trgovci, katere nadlegujejo od vseh strani. Sedaj v zimskem času, ko ima naš kmet in vsa njegova družina čas, da dobi tudi nekaj duševne hrane iz knjig, pa je zmanjkalo petroleja. Ob zimskih večerih se po naših kmetijskih domovih mnogo čita in se nadoknadi ono, kar so pomlad, poleti in v jeseni vsled obilnega dela zamudili. Tudi razna druga dela, kakor preja, luščenje semen, koruze itd. morajo izostati, ker pač ni luči. Sveče so drage, pa tudi dajejo medlo svetlobo, s treskami so se naši kmetje že odvadili svetiti, karbidove

luči pa si še niso utrle poti v naše kmetijske domove.

Hudo je tako brezdelje ob zimskih večerih na deželi. Ponekod si pomagajo na zelo primitiven in zanimiv način, da imajo vsaj medlo luč. Repo izdolbejo in jo napolnijo s staro mastjo. V to mast vtaknejo žveplenko, katero so prej ovili z volno. Žveplenko užgejo, volna nadomešča steno, mast se počasi topi in gorijo. Seveda je taka luč zelo medla, a vendar daje vsaj nekaj svetlobe. Ljudje si pač znajo pomagati.

Sedanji čas, ko naše podeželje občutno trpi pomanjkanje petroleja in občutno, kake važnosti je razsvetljava, stopa v ospredje že tolikokrat, obravnavano vprašanje elektrifikacije našega podeželja. Z elektrifikacijo novih kmetijskih

domov bi bil problem razsvetljave enkrat za vselej rešen. Sicer se na tem polju že dela, vendar si elektrika silno počasi utira pot v naše vasi.

Ne primanjkuje samo petroleja, ampak tudi bencina ni. S tem je naše gospodarstvo zelo prizadeto. Kraji, ki so oddaljeni od železnice, so s tem silno prizadeti, ker svoje pridelke ali živino težko spravljajo na trg, ker je pač — vsled pomanjkanja bencina — promet tovrstnih avtomobilov zmanjšal. To pomanjkanje občutijo tudi naše podeželske gasilske čete, ki so si nabavile avtomobile in motorne brizgalke in morajo večkrat gledati, kako ogenj uničuje, a ne morejo stopiti v akcijo, ker pač nimajo bencina.

c Miklavžev izložbe so si celjski trgovci prav okusno uredili.

c Z gradnjo stanovanjskih hišic so pričeli privatni interesi tudi ob cesti na Hrib sv. Miklavža. V ta namen je razparceliral del svojega posestva g. dr. Rudolf Sadnik.

c Novi grobovi. V Zavodni 29 je umrla 73 letna trgovka in posestnica Ana Srebočanova. V Gosposki ulici 24 76 letna delavka Marija Pukmajstrova. V javni bolnišnici pa 64 letna dninarica Marija Gorškova iz Zg. Ponikve pri Zalcu in 57 letna preužitkarica Marija Hrovatova iz Rakovca pri Sv. Vidu pri Grobelnem.

c Kronika nesreč. 73 letna preužitkarica Neža Zdolskova od Sv. Primoža pri Sv. Juriju pri Celju je doma padla in si zlomila levo nogo. — 68 letna preužitkarica Terezija Lisčeva iz Ponikve ob juž. železnici je vozila domov drva. Pri tem je padla pod voz in ji je kolo zlomilo desno nogo nad členkom. — 39 letni dninar Anton Kolar iz Seš pri St. Pavlu v Savinjski dolini je padel doma z lestve in si zlomil desno nogo pod kolenom. — 44 letni posestnik Valentin Tajnšek iz Zg. Hudinje pri Celju je doma padel po stopnicah in si zlomil desno nogo v stopalu. — 16 letni steklar Franc Mišmaš iz Vrbovega pri Radečah je padel s kolesa in si zlomil levo roko v zapestju. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Ptuj

PODRAŽITEV USNJA

Cez noč se je usnje občutno podražilo. Neki čevljar je kupil dva dni zaporedoma isti boks od istega dela kože pri istem trgovcu. Drugi dan je plačal kvadrat 6 din dražje. Usnjar utemeljuje podražitev ker rabi večji kapital za nakup novega blaga. Čevljar pa spravlja usnjarja v zadregu z vprašanjem, za kaj pa bo uporabil prirasli kapital tedaj, ko bo spet padla cena in mu bo trebalo manjši kapital za nakup novega blaga. Tako se je podražil boks pri kvadratu od 8 do 10 din, ševro od 10 do 12 din. Podplati so poskočili od 55 na 80 din. Ker obrtniki ne morejo kar čez noč tako visoko dvigniti cen svojim izdelkom, si morajo svoj zaslužek nasprotno prej pritrgovati a ne zvišati.

c Ljudska univerza. Danes predava ob 20. uri v prosvetni sokolski dvorani „Mladike“ dr. Fran Zwitter o 150 letnici francoske revolucije.

c Napad. Nekdo je v noči napadel Jožeta Krajca, delavca iz Sp. Brega in ga s topim predmetom udaril po glavi, da se je onesvestil. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

c Nesreči. Modrinjak Jožeta, kočarica iz Grabe pri Središču si je pri padcu zlomila nogo. Pri žaganju je zdrknilo odrezano deblo na delavca Matučca Marka iz Gibine pri Sv. Andražu v Slov. gor. in mu zlomilo nogo.

Maribor

Kako dela in zdravi vojna kirurgija

Zanimivo predavanje primarija dr. Mirka Černiča na Ljudski univerzi

Tudi letos pripravlja Ljudska univerza ciklus predavanj iz medicinskega področja in uvodno predavanje v ta ciklus je bilo včerajšnje poljudno predavanje znanega mariborskega primarija in vidnega sodelavca »Zdravniškega vestnika« dr. Mirka Černiča o vojni kirurgiji.

Bistven problem vojne kirurgije je, kako na eni strani pripraviti kirurge, na drugi strani pa nesaničarje in nezdravnike za službo pri vojni kirurgiji; važno je posebno zadnje, kajti vojna kirurgija pomeni zdravljenje v masah.

Kirurgija je bila nekdanje navadno roko-delo, tudi beseda sama pride iz grškega izraza »cheirugos« ter pomeni »z roko delati«. Stara kirurgija, katere zibelka je stari svet (Balkan, Egipt, Mala Azija), se je bavila z obvezovanjem in lečenjem ran ter zdravljenjem polomljenih udov, kirurgi pa so tudi drobili kamne v mehurjih ter jih odpravljali in zdravili mreno na očesu. Med vojno pa so kirurgi iskali in odstranjevali kroglice iz telesa. To je bilo seveda še vse v časih, ko je bila vojna klasična, ko se je vojskovalo s topom, puško in mečem, današnje moderno orožje pa pomeni pravo mesarjenje, k sreči pa je medtem tudi kirurgija napravila velik korak naprej.

Pred sto leti je bilo nevarno za vsako rano, da se bo okužila, je bilo nevarno, da bo ranjenec izkrvavel, da bo podlegel zaradi bolečin. Sredi preteklega stoletja pa je lord Lister uvedel za razkužjenje ran razkužila (antiseptična) ter brezkužbo

(asepsa) za instrumente in roke. Drugi važen napredek pri kirurgiji je bil napraviti rane brezkrvne, kar se danes doseže na več načinov, da se preveže krvaveča žila, obveže ud, da se strne kri itd. Tudi če bolnik izgubi preveč krvi, se iztisne ta iz udov proti srcu; kri se pomnoži z infuzijo solne raztopine ali pa obnovi s transfuzijo. Tretji steber moderne kirurgije pa je nebolečnost, da operacija ne boli. Ta se danes doseže s splošno omamo (narkozo), opojem, omrtvičenjem. Četrto sredstvo, ki pomaga modernemu kirurgu pri operaciji, pa je röntgen.

Predavatelj je pokazal nato nekaj posrečenih operacij, ki so bile napravljene v mariborski bolnišnici ter nekaj röntgenskih slik.

Vojna kirurgija se dela v masah, zato

se morajo tudi vojni kirurgi, sanitejec pa tudi nesaničarje prilagoditi neprikladnemu zdravljenju na bojnem polju. Primarij dr. Černič je opisal, kako je bilo težko zdravljenje v začetku svetovne vojne v Galiciji. V abesinski vojni pa je na priliko Italija prenesla v Afriko celo bolnišnično univerzo z vsem osebjem in celotnimi instrumenti, v španski vojni so uvedli na republikanski strani posebne avtomobile z operacijskimi mizami, instrumentarijem itd. sijajno pa je bila organizirana tudi transfuzija s konservirano krvjo, delali pa so tudi poskuse s krvjo mrličev. Nato je predavatelj prikazal učinek dum-dum-krogel ter zaključil predavanje, da je bistveno pri vojni kirurgiji, da mora tudi nezdravnik in nesaničar pomagati kirurgu.

Fantovska bitka v Veliki Zimici

Že včeraj smo poročali o treh obžalovanih vrednih slučajih nedeljskega popivanja, danes pa smo dobili poročilo o pravcati fantovski bitki pred Dvorčakovim gostilno v Veliki Zimici pri Koreni. Zaradi preveč zaužitega alkohola sta dva fanta, neki Hrstnik in Zamuda, docela podivljala ter začela kakor pobesnela streljati s samokresi in brovningi. Padlo je okoli 40 strelcev, ki so nevarno poškodovali tri docela nedolžne žrtve. Tako je docela po nedolžnem dobil strel v glavo, ker je pogledal skozi vrata, 25-

letni kovaški pomočnik Viktor Ploj iz Sela pri Št. Rupertu, kateremu je obtičala krogla za kožo v sencih. Drugi težji poškodovanec je bil 28-letni viničarski sin Jakob Červek iz Žikarc pri Koreni, ki ga je zadel strel v hrbet, mu prestrelil pljuča in obstal na prsih pod kožo. Tretji žrtvi pa so samo prestrelili roko. Ploj je prišel v bolnišnico v Maribor, Červeka pa so morali prepeljati. Vendar pa zdravniki upajo, da bodo tudi njega ohranili pri življenju.

Bencinske nakaznice od 1. jan. 1940

Izdana bo ministrska uredba, ki bo omejila porabo bencina in s tem tudi avtomobilski promet. Seveda bo najbolj prizadeti potniški avtomobilski promet, omejitev pa se bo nanašala tudi na tovrstne avtomobile, seveda pa ne v toliki meri. Prizadeti bodo tudi avtobusne proge, ki so konkurenčne državnim železnicam. Uredba pravi, da bo omejen nedeljski avtomobilski potniški promet. Zato ob nedeljah črpalke ne bodo oddajale bencina. S 1. jan. se bodo uvedle karte za bencin. Po objavi nove uredbe

bodo morali vsi lastniki avtomobilov dati potrebne podatke o svojih avtomobilih. Na podlagi teh podatkov bodo izdane karte z označbo dovoljene dnevne uporabe bencina. Nova uredba bo prepovedala uporabo avtomobilov od sobote ob 14. uri do ponedeljka ob 8. uri. V tem času je prepovedan vsak promet s privatnimi avtomobili. Izvzeti so samo državni in samoupravni avtomobili ter avtomobili zdravnikov. Promet z avtomobili na pogon z metanovim plinom pa je ob vsakem času dovoljen.

v Krekovi ulici se je porušila enonadstropna hiša, ki ni bila grajena na temeljih. Delavci so nato porušili še preostali del hiše.

m Veliko dvonadstropno stanovanjsko hišo gradi Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Ulici kraljeviča Marka.

* Obvestilo. Na praznik Zedinjenja to je v petek, dne 1. decembra morajo biti zaprte vse trgovine. Na Miklavžovo nedeljo dne 3. decembra pa ostanejo trgovine v mestu Mariboru odprte od 8. do 12. ure dopoldne. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

* Društvo »Jadran-Nanos« priredi Miklavževanje v nedeljo, 3. decembra, v Grmekovi dvorani v Studencih. Prihod Miklavža ob 5. uri popoldan. — Odbor.

* Še pred Miklavžem izide nova mladinska knjiga Tiskovne zadruge »Dedek po vej« šaljive belokrajinske pripovedke pisatelja Lojzeta Zupanca s številnimi ilustracijami Maksima Gasparija. Cena knjige ob 28. dinarjev. Prijetno šaljiva vsebina bo v veselje mladim in starejšim.

V VINARJIH JE DIVJAL OGENJ

Včeraj popoldne so bili mariborski gasilci poklicani v Vinarje za Tremi ribniki, kjer je začela goreti stanovanjska hiša posestnika Ivana Špinglerja. Nekaj za njimi je prihitela na kraj požara tudi kamniška gasilska četa. Stanovanjska hiša je pogorela ter je ogenj napravil okrog 50.000 din škodo, pač pa se je gasilcem posrečilo, da so obvarovali ognjenih zubljev zraven stoječe gospodarsko poslopje.

* Tiskovna zadruga, Ljubljana-Maribor je znižala cene svojih popularnih pisanih mladinskih knjižnih zbirk »Začarani police« za broširan izvod od 12 na 9 din, za vezan izvod pa od 16 na 12 din.

* »Upor v peklu« 3. in 5. ob 16. Sokolski dom. Predprodaja vstopnic Putnik.

* Vstopnice za akademijo Sokola-matice so v predprodaji pri Putniku.

* V proslavo državnega praznika Zedinjenja priredi Sokol Maribor-matica dne 1. decembra v Sokolskem domu Slavnostni ples.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjikrat »Malo okrožno sodišče«. Hans Moser, Luci Englissh. — Pride: Sneguljčica in 7 škralovt.

* Esplanade kino. Francoski vefilm »Jastrebi« z Charles Boyer-om. Sijajen roman poln ciganske glasbe.

* Kino Union. Do petka »General Ling«, vefilm, tajnost kitajskega življenja. In kišinov Griffith Jones.

Mariborsko gledališče

Torek, 28. ob 20. Hinavci. Red C.

Sreda, 29. novembra: Zaprtlo.

Četrtek, 30. novembra, ob 20. Slavnost na akademiji fantovskih odsekov in de-

kliških krožkov.

Petek, 1. decembra, ob 15. »Veriga«.

Brezplačna predstava za mestne reveže.

Ob 20. »Hlapec Jernej in njegova pravica«.

Globoko znižane cene.

Proslava 1. decembra v mariborskem gledališču. Kakor lani, se je gledališče

upravnica tudi letos odločila, da naš največji državni praznik proslavi z brezplačno po-

dpoldansko predstavo za mestne reveže.

Vprizori se Finžgarjeva ljudska igra »Ve-

riga«. — Zvečer pa se kot ljudska pred-

stava po globoko znižanih cenah ponovi

Cankarjev »Hlapec Jernej in njegova pra-

vica« v Skrbinskih dramatičjih. Na ta

način bo tudi najširši slojem omogočeno,

da na kulturni način proslavi praznik

Zedinjenja.

Radio

Ljubljana: 7. Jutranji pozdrav; 7.15, 12.

in 13.02 Plošče; 18. Mladinska ura; 19.20

Nar. ura; 19.50 Fotografiranje v naravnih

barvah; 20. Rubinsteinovi dvospevi; 20.45

Plesna glasba; 22.15 Tamburaški sepi.

Zagreb: 20. Prenos opere iz Narodnega

gledališča v Ljubljani. — Beograd: 12. Na-

rodne pesmi. — Sofija: 13.25 Laha in ples-

na glasba; 19.50 Wagnerjeva opera »Tan-

häuser«. — Firenca: 21. Verdijeva opera

»Rigoletto«. — Praga: 19.50 Melodramska

tragedija. — Bukarešta: Monleverdijeva

opera »Orfej«. — Solfens: 20.30 Simfon-

ni koncert.

Telovadna akademija

SOKOLSKEGA DRUŠTVA MARIBOR-MATICA • SE VRSI DNE
30. NOVEMBRA 1939 • OB 20. URI V SOKOLSKEM DOMU

Od rubeži in ljubosumnosti do srečnega konca

Izvrstno uspela češka opereta »Tam na gorah« na sokolskem odru v Studencih

Studenci so kulturno eno izmed najbolj razgibanih mariborskih predmestij, o čemer pričata studenška Ljudska univerza in delo sokolske gledališke družine. Letošnjo sedemnajsto sezono so Studenci otvorili s češko opereto »Tam na gorah«, ki jo je napisal znani češki skladatelj Edvard Ingriš, v slovenščino pa prevedel Studenčan Grgič. Vsebinsko je delo operetno enostavno ter tudi zveže za življenje tri pare. Godi se v gorski vasi pred planinsko krčmo. Krčma in posvetilo sta zadolženi, mladi gospodar dr. Milan Daneš studira nekeje v mestu in ga že ni več let na spregled. Pri krčmi je do- rasla rejenka Majda v lepo dekle, za ka- tero pa lazi ravnatelj graščinskih pose- stev Weiser. Ker ga Majda ne mara, za- čne groziti, da bo pogladil na dražbo pre- zadolženo krčmo. Medtem se vrne iz vse- ta Tonček Kozlič, prime za delo pri hiši in se začne ozirati za služkinjo Francko. Vrne pa se tudi dr. Milan Daneš kot mlad jurist. Prišlo bi do poroke, če ne bi prit- skal ravnatelj z dražbo na Majdo in če ne bi prišla v gorsko krčmo prof. Polidor Algebra in Alena, hčerka nekega višjega svetnika. Majda postane ljubosumna na Aleno in se ob takim nerazpoloženju od- loči za nemškega ravnatelja. No, zadeva pa se končno le tako razplete, da dobi Majda svojega Daneša, Alena prof. Alge-

bro, Francka pa svojega fanta od fare Tonča Kozliča. Rešen pa je tudi dom.

Težave diletantskih odrov so največ v tem, da se diletant nikoli ne more posve- titi docela deskam. Zaradi tega pa mora režiser vedno s kolikor toliko posrečeno roko razdeliti vloge; zadnje je po navadi že pol uspeha. To svojo nalogo je režiser Jože Mlakar dobro rešil. Postavil je na oder ves kvalitetni studenški igralski an- sambl, ki mu je bil v sedanjih negotovih časih na razpolago ter ga pomnožil z no- vimimi močmi, ki so glasovno uspele Kle- rovo kot Majdo in Kamenškovo kot Francko. Zadnja je bila na odru do- kaj razgibana, enako tudi Kleerova, ka- tera pa je imela igralsko nerazgibanega Dvojaka kot dr. Daneša. Glasovno bi pa obe mladi debutantki svoji vlogi še boljše rešili, če bi bili glasnejši in če bi orkester tiše igral. Obe, posebno pa še Kleerova, imata simpatična glasova, pa tudi obrazno sta še dokaj razgibani. V tretjem paru je nastopila Cilenškova, ki je podala svojo vlogo kot Alena gla- sovno in igralsko. Izmed moških vlog je bila vestno izdelana figura nemškega ravnatelja Weiserja, enako karakterno pa sta bili na svojem mestu vlogi J. Mla- karja, ki je postavil na oder dobro ka- rakterno figuro življenjsko nerazgibanega

prof. Algebro, in nato Kovačič, ki je glasovno dobro ironiziral nemškutarstvo. Ostale vloge so igrali Majheničeva, krčmarico, Blažič Skrivana, Mlakar stražnika in Golob župana. Balet (Brunčko), kostumi (Kranjčeva), scena (Kavčič) in razsvetljava (Padežnik) so bili primerni ter so igranje vsake po svoje poživljali, posebno balet. Orkestru je di- rigiral Kavčič. Prevedene pevske točke je dalo Sokolsko gledališče natiskati, škoda je le, da ni prevod ponekod še bolj izpiljen.

Dvorana je bila ob premieri nabito polna, ter je moral marsikdo oditi, ker ni dobil vstopnice. Pred začetkom igre je nagovoril občinstvo g. Hočevar; ven- dar bi pa človek želel, da bi v bodoče stu- govori pred predstavami izpadli, kajti stu- denška igralska družina je pokazala, da je močna dovolj, da pove, kaj hoče po- vedati, tudi z igro samo. Bolje bi npra- šuri ob pesmih, sicer pa je o delu tako poročalo časopisje.

Človek rad verjame, da bodo morali Studenci razgibano opereto še večkrat ponoviti, in da bo delo našlo pot še na številne diletantske odre, tudi na pokli- nega, že zaradi svoje zdrave in pristne šegavosti.

1. dec. 1939, ob 20. uri

SLAVNOSTNI PLES

Obleka: kroj - narodna noša - temna. Vstopnina: dn 10,-

v sokolskem domu

ČENJENE NAROČNIKE, ki prejema »VEČERNIK« dnevno v upravi lista, naprošamo, da se zglašijo pred 1. decembrom t. l. v upravi, kjer bodo prejeli izkaznice. Po 1. dec. bodo namreč cenj naročniki lahko prejeli »VEČERNIK« v upravi samo z izkaz- nico.

Uprava.

m Spremembe na državnem tožilstvu. Državni tožilec Aleksander Trampuž je prestavljen iz Maribora v Mursko Soboto, državni tožilec Franc Sever iz Ljubljane v Maribor, Bogdan Medovšek pa iz Maribora v Ljubljano.

m Na Ljudski univerzi v Studencih bo predaval v četrtek g. Zorut o temi »Naša domovina«. Istočasno bo na Ljudski univerzi vsakoletna 1. decembrska proslava, na kateri bodo nastopili mladinski in pevski zbor ter mladi tamburaši. Na programu je tudi nekaj zbornih deklamacij. Prireditelj bo ob 7. uri zvečer.

m Slovensko obrtno društvo v Mariboru bo proslavilo državni praznik 1. decem- ber s sv. mašo ob 8. uri v stolnici. Ob 9. uri bo proslava v dvorani bivšega ki- na »Apollo« s slavnostnim govorom, nato pa razdelitev priznanj in nagrad gg. pomočnikom in vajencem, ki so se udeležili s svojimi izdelki obrtne razstave na leto-šnjem Mariborskem tednu. Društvo vabi vse gg. mojstre, gg. pomočnike in va- jence, da se proslave udeležijo.

m Tezno v megli. Včeraj dopoldne so z zamegljenimi aparati tovarne »Kovina« na Tezmem zameglili tamkajšnjo okolico. Vaji so prisostvovali zastopniki maribor- skega in pobeškega odbora za obrambo pred napadi iz zraka.

m Celot kanalske rešetke krajevo. Na Kralja Petra trgu je nekdo ukradel dve kanalski rešetki in napravil mestni ob- čini okoli 100 din škode.

m Embrio na pokopališču. Na starem mestnem pokopališču je pokopališki paz- nik našel mali zavitek, v katerem je bil človeški embrio. Policija je uvedla pre- iskavo.

Zanimivosti

Tisočletne sanje alkimistov so se izpolnile

Moderna fizika je našla način pretvorbe ene prvine v drugo

Za dolga desetletja je zlato cenjeno kot najbolj dragoceni kovin. Stari narodi so ga imenovali „kovino sonca“. Ima pa zlato res vse lastnosti, ki dajejo tej prvi mestu med plemenitimi kovinami. Zlastna trdnost, krasen lesk, nespremenljivost na zraku in v ognju, redko nahajanje, so odlike, s katerimi se ne more ponasati druga kovina.

Orientalci narodi so bili nadarjeni prirodoslovci. Rimljani se niso zanimali za prirodne vede in pojave. Arabci so pa že mnogo prej postavili zakone, ki imajo v fiziki še danes veljavo. Arabci so tudi bili, ki so skrivnostno vedo alkimije prenesli iz črne celine na španska tla.

Cilj te nove znanosti je bil: izdelati „kamen modrosti“. To je snov, ki bo vse druge pretvarjala v zlato, človeku padala večno življenje. Praznoverni srednji vek je to znanost kaj naglo razširil po Evropi. Španci, Francozi, Italijani in Nemci so si prizadevali, najti uganko tej rešitvi. Vzporedno z alkimijo je raslo, zanimanje za zvezdoslovje. Ni bilo plemiške družbe, ki bi ne imela v svoji sredi alkimista in astronoma. To je bila velika moda!

Prizadevanja, najti kamen modrosti, so seveda rodila neuspehe. Najbolj učenim glavam, kakor so bili Rogerius Bacon, Albertus Magnus in Raymondus Lullus se ni posrečilo, prodreti v tajnost nemogoče zadeve. Trudili so se po laboratorijih, dokler ni v 18. stoletju zavladalo prepričanje, da je predelati kovino v kovino nemogoče.

V začetku našega stoletja je izumil neki ameriški tehnik žarnico, ki je dala lepo zelenkasto luč in je polnjena z živosrebrnimi parami. Zaradi izredne svetlobne jakosti in ekonomične uporabe so jo mnogo uporabljali, dokler se ni izkazalo, da

žarnica polagoma potemni. Na notranji strani žarnice se je nabrala tanka temna plast, ki so jo dokončno ugotovili, da je — zlato! Iz živega srebra je nastalo zlato.

Kmalu so prišli v javnost izsledki radioaktivnosti. Po razpadu prvine radij nastane kot zadnji produkt svinec. Pred leti je z obsevanjem in posebnimi žarki uspelo, povzročiti umetno radioaktivnost, pretvoriti prvine v druge. Danes ni nič

izrednega, če čitamo, o takšnih uspehih. Stari alkimisti niso imeli silnih množin energij, potrebnih za umetno pretvarjanje prvine, zato niso uspeli.

Predelava prvine verjetno ne bo imela praktičnih vrednosti, ker je predraga. Vendar je uspeh moderne fizike vsekako pomemben. Kar je bilo učenjakom stoletja nemogoče, je odkril slučaj moderne fizike.

Cudežna moč indijanskega napoja

Z raziskavanjem med Indijanci plemena Karijonas v Kolumbiji se je vrnil v Bogoto profesor R. Z. Bajon. Prinesel je s seboj tajni napoj, ki mu pravijo Indijanci »Yagbe«. Profesor ga je prekrstil v »Telepatina«, ker ima svojstvo, da spravi človeka v čuden trans. Ljudje niso verjeli profesorjevemu pripovedovanju. Toda, poizkus na prijatelju, polkovniku Moralesu je pokazal, da gre za resno zadevo.

Ko je Morales izpil dozo »Telepatina« je zaspal. Začel je v spanju govoriti o očetih, da ga vidi na mrtvaškem odru.

Sestro je vpraševal, če se ji je rana na nogi že zacelila. Svoji so bili medtem daleč proč in ko se je polkovnik predramil, mu ni profesor omenil, kaj je govoril.

Iz Bogote se je vrnil polkovnik v svoj kraj Medellin. Kako se je začudil, ko je prišla do njega brzojavka, da mu je umrl oče, sestra se je pa ponesrečila pri avtomobilski neugodi. Indijanci imajo menda še močnejši napoj, ki spravi človeka v norost ter vidi reči, kakršne na zemlji ne obstajajo.

Pol tone pujsa 160 kg klobas

Klepar Horšič iz Rume je zredil pol tone težkega prašiča. Ko ga je hotel zaklati, je odklonilo osem mesarjev, da bi imelo opravka z zavaljencem. Končno se je našel čevabdzija Žika. Na dvorišču se je zbralo mnogo ljudi, ki so hoteli biti priča žalostnega konca mastnega pujsa.

Osem mož je imelo dovolj opravka, preden so spravili težko žival na tla in ji je mesar zadal smrtni sunek. Že ranjen se je prasec iztrgal in dirjal več minut po dvorišču. Horšič je med drugim napravil 160 kg klobas, koža je merila 5 km².

Kako je škorec prestrašil ptičarja

Organist v Juterbogu je imel škorca, ki je z izrednim darom ponavljal besede in cele stavke. Kadar je šlo organistu kaj narobe, je navadno dejal: »To je prekleta stvar«. Če ga je kdo obiskal, se je predstavil: »Jaz sem kantor iz Juterboga in to je moja žena.« Oba stavka se je škorec naučil in ju vedno izgovarjal.

Škorec je imel pristrižene peruti. Toda, zrasle so mu spet ne da bi kantor to opazil. Nekega dne je ptič odletel. Bilo je v poznem poletju, škorci so bili lepo rejeni, ljudje so jih lovili in cenili kot prvovrstno poslastico.

Tudi lovec nekega grofa blizu Juterboga je nastavljal mrežo. Ujel je mnogo ptič in jim zavijal vrat. Ostala sta le še dva škorca. Lovec je pravkar segel v mrežo, da, enemu izmed tičev zavije vrat, ko je ta zavpil: »To je prekleta stvar.«

— Mama, ali lahko vzamem očetov pas?
— Čemu ti bo?
— Z Dreččetom se bova igrala špansko inkvizicijo...

Ves bled se je lovec umaknil in vprašal: »Kdo pa si?« — »Jaz sem kantor, iz Juterboga in to je moja žena!« se je odrezal škorec. Lovec je še bolj pobledel in pobegnil, škorec s svojo »ženko« pa tudi....

Mark Twain in londonski hotelir

Ko je Mark Twain, sloviti angleški pisec zadnjič obiskal London, mu je direktor hotela »Cecil« sam razkazal sobe, opremljene z najmodernejšim komfortom. Z izbranimi besedami je pozelel gostu, da bi se res ugodno počutil v njegovem podjetju. Mark Twain je pogledal naokrog in kimal z glavo:

— Zelo lepo! Zelo ugodno! Toda, ne da se to vzporediti z majhnim hotelom, ki sem nanj naletel v Oklahomi v Ameriki.

Direktorju so se zbegale oči od strahu. V čem je bil podeželski hotelček v Oklahomi ugodnejši od londonskega?

— Veste, je nadaljeval Mark Twain, že hišna pravila, ki so visela na steni, so dajala prostorom tako prijazno lice, da se je človek počutil kakor doma. Napi-

— Ali odpotujete v Paradiž? Je to pri kupen in miren kraj, tam si boste živce gotovo utrdili.

— Toda, gospod doktor, jaz nimam samo živcev, temveč tudi toaletno...

P a b e r k i

Ne veruje v vojno na Balkanu, namreč turški zunanji minister Saradžoglu. Za to bi bila potrebna akcija Rusije, je pojasnil novinarjem. Ne vidim interesa, ki bi spravil sovjete tako daleč, da bi napadli nevtralni Balkan, kjer so države naše prijateljice.

Velika beda vlada v Varšavi poroča dopisnik »Timesov«, ki se je pravkar mudil v milijonski poljski prestolnici. Mesto je kakor izumrlo, ljudje se izogibljajo nemških vojakov in ostajajo doma.

O personalni uniji Italije in Madžarske so pisali te dni danski listi po virih iz Rima. Eden izmed savojskih članov naj bi postal madžarski kralj. V poštev prihajata vojvoda Spoletski in princ Ankonski. Po drugi verziji naj bi prišlo do personalne unije, Horthy bi pa postal podkralj Madžarske. Tako bi bila neodvisnost te države zagotovljena.

Čaj iz jabolk osveži zdrave in bolnike, ker pospešuje prebavo in odlično čisti kri. Razreži neolupljena jabolka in jih kuhaj s sladkorjem. Čaj precedi, dodaj zaradi boljšega okusa sok limone. Zaradi bogate vsebine fosforja je tak čaj posebno izvrsten za okrepitev živcev.

PIERRE LAVAL

znani francoski državnik, o katerem so pisali listi, da bo v kratkem prispel v važni misli na Balkan.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

22

»Sicer pa,« je vzkliknil nenadoma sredi premišljevanja, »ako je bil moj stari oče zločinec zato, ker je umoril svojo ženo, moj staro mater — kdo ve tudi iz kakšnih nagibov — in ako je bil zločinec moj oče, ker je zapeljal nevesto drugega, hotel z njo odleteti sam v vseмирje in je umoril mehanika in paznika, ali ni mogoče in tako zločinec tudi Yagiri Seoni? Moj oče je segel po moralnem orožju prav tako v samoobrambi, kakor on. In ali je zločin, ljubiti nevesto drugega, ako te ona tudi ljubi? Ali sem tudi jaz zločinec, če samo zato, ker ljubim Joro, ki naj bi postala Mahabaličeva? Ne! Vse je bil le moj dveletni možiček, ki je segel po orožju zato, da bi si priboril nevesto, ki ga ni marala, kakor onega, ki je hotel odstraniti njenega, njej sami neljubega ženina.«

Toda takoj nato se je spomnil nečesa, na kar dotlej ves čas ni pomislil: da je njega in za katero se hoče bojevat, če

strašnem odkritju sploh še ljubiti? Vendar ga je ta misel vznemirila le za kratek trenutek.

»Ako priznam, da je očetov zločin prešel nanjo, potem moram priznati tudi, da je prešel on mojih prednikov na mene. V tem primeru je najin položaj enak: oba sva omadeževana z zločini svojih prednikov. Tedaj sva prav za prav najprimernejši par.«

Ta zaključek ga je tako navdušil, da se je celo nasmešnil. Obenem se mu je pa porodila še nova misel:

»Z najino združitvijo bi bila prav za prav oprana kri z obeh rodov.«

Hotel je že vstati in odhiteti naravnost k Yagiriju Seoniju ter mu povedati te svoje misli, toda spomnil se je še pravčasno, da bi s tem izdal Mano. Zaskrbelo pa ga je še nekaj drugega, kaj bi rekla Jora, ko bi vse to izvedela? Ali bi ga sploh še ljubila?

»Ne, si je dejal,« treba bo postopati bolj previdno.«

Nato se je spomnil znova vseмирskega letala svojega očeta:

»Izvedeti moram, kje ga hranijo in do-

biti v roke načrte. Morda se meni posreči obnoviti tisto, kar še manjka. Potem...«

Zadnje misli ni hotel več izreči. Zalotil se je pri načrtu, ki je bil do pike podoben onemu, kar je nameraval že njegov oče: poleteti v vseмирje z Joro, prispeti na Venero in pričeti tam novo življenje novih človeških pokolenj. Ta misel ga je tako prevzela, da ni mogel več strpeti v svoji delovni sobi. Odhitel je ven in begal dolgo brez cilja naokoli. Potem se je napotil iskati Mano in jo je našel prav v trenutku, ko je prihajala iz tajništva.

»Ste našli?« jo je vprašal nestrpno.

»Sem in nisem,« je odgovorilo dekle.

»Kako naj to razumem?«

»V matriki je vpisano samo krstno ime vaše matere: Sadya. Priimka ni, a pozna se, da je bil izbrisani. Ostali podatki se ujemajo s tistim, kar so vam povedali o njej že prej.«

Torej so poskrbeli tudi za to, da niti iz matrike ne bi bilo mogoče izvedeti več, kakor jim je ljubo.

»To sem tudi pričakovala.«

»Ali ste poiskali podatke o mojem očetu?«

»Sem.«

»In?«

»Se prav tako ujemajo z že znanim.«

»Po tej poti torej ne pridemo do cilja.«

Najbrže tudi po drugi ne.«

»Prišel bom! Te skrivnosti gotovo niso znane samo Yagiriju Seoniju. Nedvomno,

jih vedno tudi drugi, gotovo pa sorodniki moje pokojne matere.«

»Ali menite, da jih boste odkrili?«

»Potrudil se bom.«

»Samo ne izdajte me!« je znova zaprosila Mana.

»Bodite brez skrbi. In — hvala vam!« Mama je odhitela proti domu, Ramas se je pa napotil v knjižnico, kjer je našel poleg Multana Tananga tudi Hampurja Kamthija.

»Oče,« mu je dejal previdno, ne da bi ga mogel slišati zgodovinar, »zadnjič ste mi svetovali, naj ničesar ne izprašujem in mi dejali, da mi nihče ne bo mogel povedati več, kakor že vem.«

»Mar moj nasvet ni bil dober?«

»Ni bil.«

»Zakaj ni bil?«

»Ker sem medtem izvedel že veliko, veliko več.«

»Kaj si izvedel?« je vprašal filozof, ne da bi mogel popolnoma prikriti razburjenje.

»Da je moj oče iznašel vseмирsko letalo, da je zapeljal nevesto Yagirija Seonija, da je hotel poleteti z njo na Venero in da ga je ta ubil.«

»Ramas, sin moj!« je vzkliknil prestrašeno Hampur Kamthi. »Kdo ti je vse to povedal?«

»Tega ne smem izdati.«

»In ti je povedal tudi...«

(Dalje jutri.)

Zborovanje slavistov v Celju

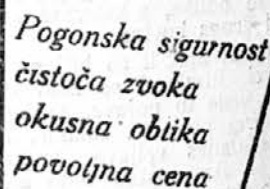
Referat o seminarskih vajah v sedmem

k Hrvatske književne nagrade. V okviru Hrvatske narodne prosvete se je ustanovil poseben odsek Hrvatska knjiga, katerega namen je dvigniti med Hrvati zanimanje za izvorna hrvatska leposlovna dela in podeljevati književne nagrade. Izvirna hrvatska leposlovna dela se sedaj tako malo kupujejo in čitajo, da je izdajanje skoraj nemogoče. HNP bo letos podelila 7 nagrad: eno 3000 din za roman, 3 po 500 din za novele in 3 po 500 din za eseje. Prihodnje leto bodo nagrade povečane in pomnožene.

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—. Družbe, prekliki, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši kratko objavo znaka din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje (tako) pri naročilu, oziroma za je vpeljen v plačno skupno) z naročilom ali na po možni olozluči na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisane odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanaka za 3 din.

Čitajte „Večernik“

MENDE

10 novih modelov

od katerih so omembe vredni sledeči aparati

4 kovinaste cevi,
3 valovne dolžine,
dln 3.150"

SUPER 216 DK. komforten ali ne drag, 5 kovinastih cevi,
magično oko, 3 valovne
dolžine, avtomatično
iskanje postaj
din 4.150.-

SUPER 330 DK, vrhunec radio-produkcije za razvijene poslušalce, **din 5.900,-**

ZASTOPSTVA: M. Ozvatič, Maribor, Črna ulica 1
Janez Nemeč, Murska Sobota, Aleksandrova ulica

OPREMLIENO SOBO
lepo, čisto, oddam solidnemu
gospodu. Maistrova ul. 17.
vrata 4. 11620-

lepo, v zameno za francosko
poučevanje (perf. gramatika,
konverzacija in literatura)
išče gospod, ki je bil 15 let
v Franciji. Ponudbe na ogl.
oddelek »Večernika« pod
»Soba«.

INSTRUKCIJA
Instruiral bi z zalamencev v
uspehom več nižješolcev v
franc., nemšč., latinšč. in ma-
tematiki. Honorar nizek. Kne-
za Koclja ulica 24/II. vrata 4
11632-13

za odeje dvojna širina
140 cm v raznih barvah
po din 58* - se dobi pri

TRPINU
dokler traja zaloga!

Večja tovarna

ia tovarna
sprejme vratarja. Bivši vojaki iz svetovne vojne imajo prednost. Ponudbe na oglasni oddelek „Večernika“ pod „**Vratar**“.

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11.